

Guide till SECO:s exempelstadga

SVERIGES ELEVRÅDS
CENTRALORGANISATION

Guide till SECO:s exempelstadga

Varje förening behöver regler som bestämmer hur den ska skötas, dessa regler kallas stadgar. För att underlätta för medlemsorganisationerna har SECO tagit fram ett exempel på hur en stadga kan se ut. Den baseras bland annat på Skatteverkets rekommendationer av hur en stadga bör se ut men är samtidigt utformad för att passa elevråd och elevkårer så bra som möjligt. För att en stadga ska vara meningsfull så krävs det att de som är medlemmar i föreningen förstår vad som står i den. Därför finns också denna Guide till exempelstadgan som förklarar SECO:s exempelstadga punkt för punkt.

Utöver exempelstadgan så finns även en rad tilläggsparagrafer som man kan använda sig av om man till exempel har utskott och kommittéer i sin förening. Tilläggsparagraferna finns med i denna guide.

Exempelstadga för [Föreningens namn]

Antagen på årsmötet [datum]

[Organisationsnummer]

§1 Organisation och Syfte

- mom. 1 Föreningens juridiska namn är [Föreningens namn].
- mom. 2 [Föreningens namn]s syfte är att tillvarata sina medlemmars ekonomiska, ideella, sociala och fackliga intressen.
- mom. 3 [Föreningens namn] är partipolitiskt, ideologiskt och religiöst obunden.
- mom. 4 [Föreningens namn] har sitt säte i [Kommunens namn].

§2 Medlemskap

- mom. 1 Alla elever på [Skolans namn] har rätt att bli medlemmar i [Föreningens namn].
- mom. 2 [Föreningens namn]s målsättning är att alla elever på skolan ska vara medlemmar i [Föreningens namn].

§3 Årsmötet

- mom. 1 Årsmötet är [Föreningens namn]s högst beslutande organ.
- mom. 2 Årsmötet ska hållas under perioden februari till maj varje år.
- mom. 3 Styrelsen ska kalla medlemmarna till årsmötet minst fyra (4) veckor innan årsmötet äger rum. Kallelsen ska göras genom affischer i skolan. Kallelsen ska innehålla tid, plats och datum för årsmötet samt propositioner inför årsmötet.
- mom. 4 Alla motioner ska vara inlämnade till styrelsen minst två (2) veckor före årsmötet. Alla handlingar det vill säga minst:
- Propositioner
 - Motioner och motionssvar
 - Verksamhetsberättelse
 - Bokslut
- ska finnas tillgängliga för medlemmarna minst en (1) vecka före årsmötet.
- mom. 5 Alla medlemmar i [Föreningens namn] har yttranderätt, förslagsrätt och rösträtt på årsmötet.
- mom. 6 Åtminstone dessa punkter ska behandlas under årsmötet:
- Mötets öppnande.
 - Val av ordförande, sekreterare, justerare och rösträknare för årsmötet.
 - Fastställande av röstlängd
 - Fråga om mötet blivit utlyst enligt stadgarna.
 - Fastställande av dagordning

- Presentation och godkännande av verksamhetsberättelse och bokslut.
- Fråga om ansvarsfrihet för den avgående styrelsen.
- Behandling av propositioner och motioner
- Val av
 - o Ordförande.
 - o Resterande styrelse
- Årsmötets avslutande

mom. 7 Verksamhetsåret kallas tiden mellan två årsmöten. Redovisningsåret för ekonomin är det 1 januari – 31 december.

mom. 8 Alla handlingar samt mötesprotokoll från årsmötet ska vara utskrivna, justerade och finnas tillgängliga för medlemmarna senast fyra veckor efter årsmötets slut.

mom. 9 Ett extra årsmöte ska hållas om styrelsen eller en majoritet (mer än hälften) av medlemmarna begär det.

mom. 10 För det extra årsmötet gäller motsvarande stadgar som för det ordinarie årsmötet, med enda skillnaden att det extra årsmötet kan hållas när som helst under året.

§4 Styrelsen

mom. 1 Styrelsen är ansvarig för [Föreningens namn]s förvaltning och verksamhet mellan årsmötena.

mom. 2 Styrelsen väljs av årsmötet och består av en ordförande och ett jämnt antal ledamöter.

mom. 3 Styrelsens uppgifter är att:

- Se till att årsmötets beslut verkställs
- Se till att stadgarna följs
- Förbereda nästa års årsmöte och lägga fram verksamhetsberättelse och bokslut samt proposition på verksamhetsplan till årsmötet
- Sköta [Föreningens namn]s ekonomi

mom. 4 Styrelsen sammanträder ifall ordförande eller en majoritet av ledamöterna sammankallar. Styrelsen kan fatta beslut om minst hälften av styrelsemedlemmarna är närvarande.

mom. 5 Styrelsen utser inom sig en vice ordförande. Om ordföranden avgår, tar vice ordföranden över dennes post. Styrelsen väljer då inom sig en ny vice ordförande.

§5 Omröstning

- mom. 1 Om inget annat skrivits i stadgarna gäller enkel majoritet vid omröstning. Alltså krävs mer än hälften av rösterna för att ett förslag ska vinna. Väljer någon att inte rösta, det vill säga att lägga ned sin röst i en fråga så räknas inte denna.
- mom. 2 Omröstning sker i första hand per acklamation (ja-rop). I andra hand per votering (handuppräckning) om så begärs och i tredje hand räknas rösterna om rösträkning begärs.
- mom. 3 Vid lika röstetal vinner den mening som organets ordförande eller dennes ersättare förespråkar. Ifall denne avstår från att ta det beslutet, eller inte finns på plats, avgörs omröstningen genom lottning. Detta gäller dock inte vid personval.
- mom. 4 Vid personval gäller att:
- Varje person som ska väljas måste få egen majoritet, alltså mer än hälften av rösterna.
 - Om inte tillräckligt många personer får egen majoritet ska man tillsätta resten av platserna med en andra valomgång, där egen majoritet inte är nödvändig.
 - Om flera personer får lika många röster på ett sätt som kan påverka resultatet av omröstningen, ska man genomföra en skiljeomröstning mellan dessa.
 - Vid lika röstetal i skiljeomröstningen ska man lotta.
- mom. 5 Man får inte rösta för någon annan än sig själv. Man får inte rösta med fullmakt.

§6 Valbarhet

- mom. 1 Alla [Föreningens namn]s medlemmar är valbara till samtliga uppdrag inom [Föreningens namn].
- mom. 2 Till ledamöter av valberedningen och revision är, förutom [Föreningens namn]s medlemmar, även personer som inte är medlemmar i [Föreningens namn] valbara.

§7 Firmateckning

- mom. 1 Föreningens firma tecknas gemensamt av styrelsen.
- mom. 2 Styrelsen ska inom sig utse två personer till att teckna föreningens firma.
- mom. 3 Styrelsen kan även utse medlemmar utanför styrelsen till att teckna föreningens firma.

§8 Uteslutning

- mom. 1 Endast årsmötet kan utesluta en medlem i [föreningens namn] ifall denne motverkat [föreningens namn]s syfte som det kommer till uttryck i stadgan eller på annat sätt allvarligt skadat [föreningens namn].
- mom. 2 Beslutet måste tas med minst två tredjedelars majoritet.

§9 Tolkning av stadgan

mom. 1 Om man inte kan komma överrens om hur stadgarna ska tolkas är det styrelsens tolkning som gäller.

mom. 2 Beslutet om tolkning gäller fram till nästkommande årsmöte, där frågan ska avgöras.

§10 Ändring av stadgan

mom. 1 För att ändra i stadgan krävs två tredjedelars majoritet av årsmötet.

§11 Upplösning

mom. 1 För att [föreningens namn] ska kunna upplösas måste det föreslås skriftligen i en motion till ett årsmöte.

mom. 2 Om ett årsmöte beslutar att upplösa [föreningens namn] ska samma årsmöte besluta vad som händer med [föreningens namn]s resurser.

mom. 3 Beslut om upplösning måste tas med minst två tredjedelars majoritet, på två på varandra följande årsmöten.

Paragrafer

§1 Organisation och syfte

I denna paragraf står det vad föreningen heter, i vilken kommun föreningen har sin bas och att den inte är bunden till några politiska, ideologiska eller religiösa organisationer eller värden. Det står också vad föreningens syfte är, alltså varför föreningen finns. Syftet som finns med i SECO:s exempelstadga lyder "[Föreningens namn]s syfte är att tillvarata sina medlemmars ekonomiska, ideella, sociala och fackliga intressen".

§2 Medlemskap

För att en förening ska vara en förening så krävs det medlemmar alltså behöver man en paragraf som säger någonting om vilka som är medlemmar. I exempelstadgan står det att alla elever på skolan har rätt att bli medlemmar i föreningen och att föreningen ska sträva efter att alla elever på skolan ska bli medlemmar. Det rekommenderas starkt att man också lägger till hur man blir medlem i just er förening, man kanske lämnar en ansökan till styrelsen eller betalar en medlemsavgift.

För föreningar med medlemsavgift och enskild anslutning finns ett tillägg till medlemskapsparagrafen som finns bland tilläggsparagraferna och som säger att man måste aktivt söka medlemskap och betala medlemsavgift för att bli medlem. Det står också om hur man kan upphöra att vara medlem vilket är en rekommendation från Skatteverket.

§3 Årsmötet

Årsmötet är medlemmarnas chans att göra sin röst hörd i föreningen och föreningens högsta beslutande organ. Detta innebär att beslut som tas på årsmötet gäller före alla andra beslut som tas inom föreningen. Till exempel gäller ett årsmötesbeslut framför ett styrelsebeslut. Det är viktigt att alla har chansen att komma på detta möte och att det går rätt till, således blir paragrafen om årsmöte i stadgan ganska lång.

De flesta bestämmelserna gäller tid just därför att alla medlemmar ska ha samma chans och lika lång tid på sig att påverka. SECO:s exempelstadga rekommenderar att årsmötet hålls under perioden februari-maj. Detta grundar sig bland

annat på att den nya styrelsen som väljs ska ha tid på sig att komma igång och planera höstens verksamhet innan sommarlovet börjar.

Kallelsen, alltså inbjudan till årsmötet, ska skickas ut fyra veckor innan mötet. Då ska även styrelsens förslag skickas ut. På så sätt har alla medlemmar två veckor på sig att skicka in egna förslag eller förslag på ändringar i styrelsens förslag till årsmötet. Sedan har styrelsen en vecka på sig att sammanställa alla förslag och skicka ut eller på annat sätt göra dem tillgängliga för medlemmarna.

Efter årsmötet har den nya styrelsen, eftersom man också väljer styrelse på årsmötet, en månad på sig att renskriva alla dokument och protokoll från årsmötet samt se till att dessa justeras så att de blir giltiga. Protokoll från årsmötet och bilagor är nämligen värdehandlingar som bland annat behövs för att öppna bankkonto. Därför är det viktigt att dessa blir påskrivna så fort som möjligt.

En annan viktig sak som har med tid att göra och som regleras i årsmötesparagrafen är föreningens verksamhetsår och räkenskapsår. Verksamhetsåret, alltså den tiden som styrelsen sitter och som verksamheten planeras inför, är tiden mellan två årsmöten. Räkenskapsåret däremot är den tiden som man bokför föreningens ekonomi. När detta år är slut ska man redovisa för årets ekonomi. Det finns lite olika alternativ för när ett räkenskapsår kan börja och sluta men i SECO:s exempelstadga används 1 januari - 31 december vilket är det vanligaste.

Mer om hur ett årsmöte går till finns att läsa i Årsmötesguiden.

§4 Styrelsen

Mellan två årsmöten så är det styrelsen som är det högsta beslutande organet i en förening. I exempelstadgan står det vad styrelsens uppgifter under året är och vad som händer om ordförande avgår under året. Det står också att styrelsen ska bestå av en ordförande och ett jämnt antal ledamöter, alltså blir det sammanlagt ett ojämnt antal styrelseledamöter. Anledningen till att man gör så är för att det inte ska behöva bli oavgjort i omröstningar.

§5 Omröstning

En förening ska som bekant styras på ett demokratiskt sätt vilket i praktiken innebär att man röstar i olika sammanhang. Därför finns det i exempelstadgan en paragraf som reglerar hur omröstningar ska gå till. Anledningen till att man inte får rösta med fullmakt är av strikt praktiska skäl, det är helt enkelt en övermäktig uppgift för de flesta elevråd och elevkårer att kontrollera att alla som kommer med en fullmakt har en giltig fullmakt. För att undvika möjligheter till fusk är röstning med fullmakt i exempelstadgan helt enkelt otillåtet.

§6 Valbarhet

En förening grundar sig på ideellt arbetande personer och vissa av dessa ska väljas till olika förtroendeuppdrag. Därför har man en paragraf som reglerar vilka som kan bli valda till olika uppdrag. Till styrelsen kan endast medlemmar i föreningen bli valda men till valberedare och revisorer kan även personer utan medlemskap bli valda. Som revisorer är det till och med att rekommendera att ha utomstående personer eftersom deras uppgift är att granska föreningens verksamhet och ekonomi.

§7 Firmateckning

Paragrafen Firmateckning handlar om vilka som får skriva på avtal i föreningens namn. En förening är nämligen en juridisk person och kan som organisation ingå avtal utan att avtalet binder upp några individer. Dock kan inte en förening fatta en penna och därför måste en fysisk person skriva under. Enligt SECO:s exempelstadga är det styrelsen som tecknar föreningens firma gemensamt, alltså genom ett styrelsebeslut. Styrelsen ska dock utse två personer inom styrelsen som kan teckna föreningens firma för att inte hela styrelsen ska behöva vara närvarande varje gång man skriver under ett avtal. Styrelsen kan också utse personer utanför styrelsen till firmatecknare. Det kan till exempel vara lämpligt om man har en projektledare för ett projekt som innebär att föreningen måste ingå avtal.

§8 Uteslutning

En förening måste som sagt ha medlemmar för att vara en förening och för att kunna ha medlemmar måste man också i sin stadga reglera hur man kan förlora sitt medlemskap. Det är därför paragrafen Uteslutning finns med i exempelstadgan. Enligt SECO:s exempelstadga är det endast årsmötet som kan utesluta en person ur föreningen.

§9 Tolkning av stadgan

Ibland kan man vara oense om vad det egentligen står i stadgan när man ska fatta ett beslut. I de situationerna är det styrelsens tolkning som gäller fram till årsmötet då frågan definitivt avgörs.

§10 Ändring av stadgan

För att kunna ändra i stadgan krävs det att två tredjedelar av årsmötet röstar för ändringen. Skälet till att det är så svårt att ändra i stadgan är att man genom en ändring i stadgan till exempel kan ändra hela föreningens syfte.

§11 Upplösning

Upplösning av föreningen är en annan stor fråga och även här krävs det två tredjedelars majoritet av rösterna på årsmötet men med skillnaden att beslutet måste tas på två årsmöten i rad. Exempelstadgan förordar att man gör på detta sätt eftersom föreningen då har ett verksamhetsår på sig att komma på fötter innan man absolut bestämmer sig för att lägga ned föreningen. I fall föreningen läggs ned ska samma årsmöte som tar nedläggningsbeslutet också ta beslut om vad som ska hända med föreningens kvarvarande tillgångar.

Om Tilläggsparagraferna

För att SECO:s exempelstadga ska passa så många elevråd och elevkårer som möjligt så finns det ytterligare paragrafer att lägga till exempelstadgan. Dessa är medlemskap, revision och valberedning. Medlemskapsparagrafen är till för de elevråd och elevkårer som tar ut en medlemsavgift eller ansluter enskilda medlemmar. I denna paragraf står det att man måste betala medlemsavgiften för att kunna bli medlem och hur man kan avsluta sitt medlemskap.

När man lägger till eller tar bort något i exempelstadgan är det viktigt att tänka på hur det påverkar resten av stadgan så för att underlätta finns det också exempel på hur årsmötesparagrafen, styrelseparagrafen och paragrafen om ändring i stadgan påverkas om man lägger till någon av tilläggsparagraferna. Dessa ändringar är färgkodade (§x Revision är grå, alltså är ändringarna i §3 Årsmöte grå).

§x Revision

Revision är granskningen av en förening och även detta har fått sin egen tilläggsparagraf. I den står det hur revisionen ska gå till, att det ska vara ett ojämnt antal revisorer och att revisorerna inte får sitta i valberedningen eller i styrelsen.

§x Valberedning

En valberedning är en grupp personer som väljs av årsmötet för att lägga fram förslag till nästa årsmöte på vilka personer som ska väljas till de olika förtroendeuppdragen. Om föreningen har en valberedning bör också stadgan ha en valberedningsparagraf.

§x Utskott och kommittéer

Utskott och kommittéer är olika namn på arbetsgrupper som en styrelse kan tillsätta för att utföra specifika uppgifter. I en förening med sådana grupper kan det vara bra att ha en paragraf i stadgan som reglerar dessa.

Tilläggsparagrafer

Rubriker som är färgmarkerade visar att paragrafen är en helt ny paragraf dessa är §x Medlemskap §x Valberedning, §x Revision och §x Utskott och kommittéer. Efter dessa kommer redan existerande paragrafer som till exempel §4 Styrelse men med ändringar som inträder om man väljer att lägga till någon av tilläggsparagraferna. Läger man till exempel till paragrafen revisorer så bör man göra följande färgmarkerade ändring i årsmötesparagrafens fjärde moment:

”mom. 4 Alla motioner ska vara inlämnade till styrelsen minst två (2) veckor före årsmötet. Alla handlingar det vill säga minst:

- Propositioner
- Motioner och motionssvar
- Revisionsberättelse
- Verksamhetsberättelse
- Bokslut

ska finnas tillgängliga för medlemmarna minst en (1) vecka före årsmötet.”

Sx Medlemskap

- mom. 1 Alla elever på [Skolans namn] har rätt att bli medlemmar i [Föreningens namn].
- mom. 2 Medlem blir man genom att aktivt söka medlemskap i [Föreningens namn] och betala den medlemsavgift som årsmötet har bestämt.
- mom. 3 Medlemskapet avslutas om:
- Medlemmen inte längre studerar vid [Skolans namn].
 - Medlemmen ansöker om utträde.
 - Medlemmen har blivit utesluten ur [Föreningens namn].
- mom. 4 [Föreningens namn]s målsättning är att alla elever på skolan ska vara medlemmar i [Föreningens namn].

Sx Valberedning

- mom. 1 Valberedningen består av ett ojämnt antal ledamöter.
- mom. 2 Valberedningens uppgift är att lägga fram ett förslag till årsmötet inför valen av kårstyrelse och revisorer.
- mom. 3 Valberedningen har rätt att närvara vid all verksamhet [Föreningens namn] anordnar.
- mom. 4 Valberedningens ledamöter får inte ha styrelse- eller revisorsuppdrag inom [Föreningens namn].

Sx Revision

- mom. 1 Revisorerna består av ett ojämnt antal ledmöter.
- mom. 2 Revisorernas uppgift är att:
- Granska huruvida kårstyrelsen följer stadgan, samt granska kårstyrelsens verksamhet, ekonomiska berättelse och hantering av [Föreningens namn]s räkenskaper*.
 - Avlämna en revisionsberättelse senast två veckor innan årsmötet.
 - Att i revisionsberättelsen ta upp hur de anser att kårstyrelsen skött sina uppgifter som de är skrivna i stadgarna, samt lägga förslag på huruvida den avgående kårstyrelsen ska ges ansvarsfrihet*.
- mom. 3 Revisorerna har rätt att ta del av alla verksamhet [Föreningens namn] anordnar samt vid kårstyrelsemötena.
- mom. 4 Revisorerna får inte sitta i valberedningen eller kårstyrelsen inom [Föreningens namn].

Sx Utskott och kommittéer

- mom. 1 Styrelsen kan under året tillsätta funktionärer, utskott och kommittéer som inför dem ansvarar för olika delar av [Föreningens namn]s förvaltning och verksamhet. Styrelsen är dock alltid ytterst ansvarig inför årsmötet även för den förvaltning och verksamhet de gett i uppdrag åt någon annan att sköta.
- mom. 2 Utskott tillsätts för att sköta återkommande uppgifter och verksamheten inom [Föreningens namn].
- mom. 3 Kommittéer tillsätts för att sköta tillfälliga uppdrag inom [Föreningens namn] och upplöses av styrelsen eller när uppdraget är slutfört.

S3 Årsmötet

- mom. 1 Årsmötet är [Föreningens namn]s högst beslutande organ.
- mom. 2 Årsmötet ska hållas i mars eller april varje år.
- mom. 3 Styrelsen ska kalla medlemmarna till årsmötet minst fyra (4) veckor innan årsmötet äger rum. Kallelsen ska göras genom affischer i skolan, notis i skoltidningen och via [Föreningens namn]s hemsida. Kallelsen ska innehålla tid, plats och datum för årsmötet samt propositioner inför årsmötet.
- mom. 4 Alla motioner ska vara inlämnade till styrelsen minst två (2) veckor före årsmötet. Alla handlingar det vill säga minst:
- Propositioner
 - Motioner och motionssvar
 - Revisionsberättelse
 - Verksamhetsberättelse
 - Bokslut
- ska finnas tillgängliga för medlemmarna minst en (1) vecka före årsmötet.
- mom. 5 Alla medlemmar i [Föreningens namn] har närvarorätt, yttranderätt, förslagsrätt och rösträtt på årsmötet. Revisorer och valberedning för [Föreningens namn] har närvarorätt, yttranderätt och förslagsrätt på årsmötet.
- mom. 6 Åtminstone dessa punkter ska behandlas under årsmötet:
- Mötets öppnande.
 - Val av ordförande, sekreterare, justerare och rösträknare för årsmötet.
 - Fastställande av röstlängd
 - Fråga om mötet blivit utlyst enligt stadgarna.
 - Fastställande av dagordning
 - Presentation och godkännande av verksamhetsberättelse och bokslut.
 - Presentation av revisionsberättelse
 - Fråga om ansvarsfrihet för den avgående styrelsen.
 - Behandling av propositioner och motioner
 - Fastställande av medlemsavgift
 - Val av
 - o Ordförande.
 - o Resterande styrelse
 - o Revisorer
 - o Valberedning
 - Årsmötets avslutande
- mom. 7 Verksamhetsåret kallas tiden mellan två årsmöten. Redovisningsåret för ekonomin är det vanliga kalenderåret.
- mom. 8 Alla handlingar samt mötesprotokoll från årsmötet ska vara utskrivna, justerade och finnas tillgängliga för medlemmarna senast fyra veckor efter årsmötets slut.
- mom. 9 Ett extra årsmöte ska hållas om styrelsen, revisorer eller en majoritet av medlemmarna begär det.
- mom. 10 För det extra årsmötet gäller motsvarande stadgar som för det ordinarie årsmötet, med enda skillnaden att det extra årsmötet kan hållas när som helst under året.

§4 Styrelsen

- mom. 1 Styrelsen är ansvarig för [Föreningens namn]s förvaltning och verksamhet mellan årsmötena.
- mom. 2 Styrelsen väljs av årsmötet och består av en ordförande och ett jämnt antal ledamöter.
- mom. 3 Styrelsens uppgifter är att:
- Se till att årsmötets beslut verkställs
 - Se till att stadgarna följs
 - Förbereda nästa års årsmöte och lägga fram verksamhetsberättelse och bokslut samt proposition på verksamhetsplan till årsmötet
 - Sköta [Föreningens namn]s ekonomi
- mom. 4 Styrelsen sammanträder ifall ordförande, **revisorerna** eller en majoritet av ledamöterna sammankallar. Styrelsen kan fatta beslut om minst hälften av styrelsemedlemmarna är närvarande.
- mom. 5 Förutom styrelsens medlemmar har också **revisorerna** närvaro-, yttrande- och förslagsrätt på styrelsemöten.
- mom. 6 Om ordföranden avgår, tar vice ordföranden över dennes post. Styrelsen väljer då inom sig en ny vice ordförande. Om vice ordförande avgår, väljer styrelsen inom sig en ny vice ordförande.

§9 Tolkning av stadgan

- mom. 1 Om man inte kan komma överrens om hur stadgarna ska tolkas är det styrelsens tolkning som gäller. **Styrelsen måste dock höra revisorernas åsikt innan den fattar sitt beslut.**